

Ekosystemtjänster – Utrymme för naturens Tjänster. GR seminarium 17/10 2014

Sammanfattning från workshop med ca 90 personer

Vilka ekosystemtjänster är viktigast?

Ekosystemtjänster är viktiga men det svårt att jämföra de olika tjänsterna med varandra och bör man över huvudtaget prioritera dem alls? Kan man bestämma vilka som är viktigast eftersom alla ekosystemtjänster är beroenda av varandra? Det finns en konsensus kring att man bör vara försiktig i prioriterande av ekosystemtjänster. Det kan finnas en fara i att värdera ekosystemtjänster men samtidigt kan det vara att pedagogiskt understryka deras relevans.

Ifall ekosystemtjänster trots sin problematik ska prioriteras kan inte det ske på en generell nivå, utan behöver styras utifrån de lokala omständigheterna och man bör fundera på vilket perspektiv man utgår från. Exempelvis lång eller kortsiktigt, stad eller land? En aktuell fråga är även ifall man ska jämföra exploateringsvärde med ekosystemvärde.

I diskussioner lyfts däremot vissa ekosystemtjänster som centralare än andra. De ekosystemtjänster som anses vara mest betydelsefulla är främst de stödjande tjänsterna, eftersom de är nödvändiga för alla andra ekosystemtjänsters existens. Utöver de stödjande tjänsterna lyfts även vattenrelaterade tjänster av flera grupper. Slutsatsen är däremot att de flesta grupper generellt sett är skeptiska till att alls skatta vissa ekosystemtjänster som viktigare än andra.

Hur jobbar ni med ekosystemtjänster idag? (A)

Vad behövs för att utveckla arbetet? (B)

(A) Många kommuner jobbar med ekosystemtjänster utan att benämna dem som just ekosystemtjänster. Begreppet och tankesättet ekosystemtjänster är nytt och har inte ännu inte etablerats i det vardagliga arbetet. Men flera grupper anser att vissa delar av ekosystemtjänster förekommer i dagens planeringsarbete.

Exempel på hur olika organisationer idag arbetar med ekosystemtjänster:

Göteborg jobbar med kompensation av natur och rekreation samt grönytefaktorer.

Härryda jobbar en hel del med dagvattendammar som en väldigt enkel åtgärd som är en positiv samverkan mellan människan och naturen. Mycket debatt dock kring att man kanske inte utrett ordentligt kring godan innan dagvattendammarna byggdes.

Länsstyrelsen Västra Götaland försöker lyfta in ekosystemtjänster i miljömålsarbetet.

Stenungsund med flera jobbar med ekosystemtjänster idag genom bland annat *Åtta fjordar* (Kungälv, Stenungsund, Tjörn och Orust) – började med att fisken försvunnit för flera år sen och att man ville göra något åt detta. Arbetar med vandringsvägar för fiskar, att sätta ut fisk och förbättra havsmiljön (återföring av näringsämnen).

Tranemo äger mark i och runt centralorten och jobbar med att påverka andra markägare genom informations- och kunskapspridning. Kommunen är belägen i höglänt område och har därför en viktig roll i att reglera vattenflöden för kommuner nedströms.

(B) I det fortsatta arbetet med ekosystemtjänster lyfts ökad kunskap som nyckeln till utveckling av arbetet med ekosystemtjänster. Kunskap för att skapa intresse hos politiker och tjänstemän, kunskapsunderlag för planering och kunskap hos allmänheten för ökat stöd för eventuella åtgärder. En gemensam värdegrund anses också vara ett viktigt steg i utvecklingen av ekosystemtjänster, allt går inte att värdera i pengar och då krävs det att arbetet med ekosystemtjänster istället bygger på gemensamma värderingar.

För att över huvudtaget kunna arbeta framåt och utveckla arbetet med ekosystemtjänster krävs också att både tid och pengar avsätts.

Hur kan vi samverka i dessa frågor?

Ekosystemtjänsterna har inga geografiska gränser och därför är det viktigt med samverkan. Många förslag på hur vi kan samverka kring ekosystemtjänster och de frågorna som belystes lite extra var främst att det krävs strategisk och gemensam planering och gemensamma kunskapsunderlag för god samverkan mellan olika aktörer. Andra förslag som tog upp var bland annat:

- Informationsspridning
- Inkludera ekosystemtjänster i ett tidigt skede av planeringen
- Konstateras att tidsbrist är en svårighet i arbetet med frågorna, hade behövts mer till kunskapsutbyte och workshops.
- Nätverk för kommuner som jobbar aktivt med frågorna.
- Länsstyrelserna kan ha en omvärldsbevaknings- och kunskapsförmedlande roll regionalt.
- Regionala organ, som t ex GR, kan ha en aktiv roll.
- En länk mellan praktiker och akademien, genom t.ex. Mistra Urban Futures som plattform.
- Samordning på en högre nivå viktigt genom t.ex. SKL, Länsstyrelsen, Naturvårdsverket m.fl.